

ABSF20

Allmänna bestämmelser vid nedläggning av svagströmsledningar och fiberoptiska ledningar i vägområde, ABSF20

Dessa allmänna bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2020. Det innebär att bestämmelserna tillämpas för ansökningar om tillstånd att dra svagströmsledningar eller fiberoptiska ledningar inom vägområdet som registreras hos Vaghållningsmyndigheten från och med nämnda datum.

§ 1 ALLMÄNT

Det som föreskrivs i dessa allmänna bestämmelser reglerar det närmare förhållandet mellan å ena sidan sådan Ledningsägare som erhåller tillstånd enligt 44 § väglagen (1971:948) att dra svagströmsledningar eller fiberoptiska ledningar inom vägområde samt å andra sidan Trafikverket. Därutöver reglerar bestämmelserna även förhållandena då Ledningsägare beviljas fältbesök inför ansökan om tillstånd enligt väglagen.

Förutom tillstånd från Vaghållningsmyndigheten att förlägga ny ledning, vidta arbete på redan nedlagd ledning eller utföra skyndsamma reparationer krävs även rätt att från Trafikverket få tillträde till vägområdet och rätt att nyttja marken inom vägområdet för ledning. Rätten till tillträde och nyttjande förutsätter att Ledningsägaren, i ett särskilt avtal, accepterar nedan upptagna villkor. Sådant avtal ska tecknas före erhållande av fältbesök och/eller tillstånd enligt 44 § väglagen.

Vid motstridighet mellan dessa bestämmelser och erhållet tillstånd har villkoren i tillståndet företräde. Dock gäller detta inte beträffande vad som stadgas ovan om krav på tecknande av avtal före erhållande av tillstånd.

Respektive Part ansvarar såsom för egen del för den Parten anlitar för att utföra åtgärder som omfattas av dessa allmänna bestämmelser. Ledningsägaren är dock införstådd med att det endast är Vaghållningsmyndigheten, och den som genom delegation företräder myndigheten, som kan medge förändring av villkor som följer av erhållet tillstånd.

Det åligger Trafikverket och Ledningsägaren att inom respektive ansvarsområde informera om förekomsten och innebörden av bestämmelserna.

§ 2 DEFINITIONER

Definitioner redovisas i bilaga till bestämmelserna, se bilaga A.

§ 3 ÖVERGRIPANDE ÅTAGANDEN

Det åligger Parterna att följa tillämpliga lagar, författningar, förordningar och föreskrifter.

Ledningsägaren ska vid allt arbete följa villkoren i de bilagor som följer med erhållet tillstånd enligt 44 § väglagen.

Före varje förekommande åtgärd inom vägområdet avseende bl.a. reparation, komplettering, byte, underhåll eller tillsyn av ledning ska Ledningsägaren ansöka om särskilt tillstånd från Vaghållningsmyndigheten. Inget arbete får påbörjas förrän sådant tillstånd meddelats. Om det inträffar skada på ledningen som kräver skyndsam reparation får dock arbete påbörjas utan tillstånd. Före sådan reparation bör Ledningsägaren så långt möjligt muntligen meddela Trafikverkets Kontaktcenter var arbete kommer att utföras. I alla händelser ska Ledningsägaren så snart som möjligt underrätta Vaghållningsmyndigheten om reparationsarbetet.

Det åligger Ledningsägaren att informera de fastighetsägare som påverkas av planerade åtgärder om arbetenas utförande.

Vidare ska Ledningsägaren ombesörja nödvändiga kontakter med myndigheter, inhämta eventuella övriga tillstånd och träffa eventuella överenskommelser med berörda myndigheter. Det kan bland annat avse frågor rörande fornlämning, alléer m.m.

§ 4 UTFÖRANDETEKNISKA KRAV

Allmänt

Ledningsägaren ska vid allt arbete följa de vid var tid gällande utförandetekniska krav som anges i Trafikverkets publikationer, se bilaga B, samt det som anges i erhållet tillstånd. Vid motstridiga uppgifter gäller villkoren i tillståndet före villkoren i publikationen.

Trafikverket tillhandahåller senaste version av bilaga B på Trafikverkets webbplats och tillkännager eventuella förändringar i god tid innan förändringarna träder i kraft. Kraven i Trafikverkets publikationer gäller såvida inte Väghållningsmyndigheten och Ledningsägaren, skriftligen, överenskommer om annat.

Ledningsägaren ansvarar för att nödvändiga markundersökningar har utförts samt att resultatet beaktas vid projekteringsarbetet. Ledningsägaren ansvarar också för att hänsyn tas till andra faktorer som kan inverka på val av material och arbetsutförande, så att man förebygger sättningar, ledningsbrott, läckage, frysning, m.m. Särskild hänsyn ska tas till artrika vägkanter, kulturvägar, alléer, grundvattenskydd, grundförstärkningsåtgärder, materialskiljande duk, dräneringsledningar m.m.

Trafikverket ska efter förfrågan, om förhållandena så medger, lämna ut tillgänglig information om markförhållandena. Sådan information kan komma att lämnas med förbehåll om att Trafikverket inte kan ansvara för riktigheten i uppgifterna.

Återställning

För återställning gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 4 § vägförordningen (2012:707) samt bilaga B och erhållet tillstånd.

Kvalitetsplan

Före arbetenas påbörjande ska Ledningsägaren upprätta en kvalitetsplan i enlighet med vad som följer av bilaga B. På begäran ska den inlämnas till Väghållningsmyndigheten.

§ 5 FÄLTBESÖK

För att underlätta tillståndshantering har Ledningsägaren, vid svårare ledningsförläggningar, rätt att begära fältbesök innan ansökan enligt 44 § väglagen lämnas in. Fältbesök beviljas under förutsättning att Ledningsägaren färdigställt en projektering för anläggandet av ledningarna, innefattande även ett platsbesök. Projekteringen ska skickas över till Väghållningsmyndigheten och innehålla foton som väl illustrerar förhållandena på platsen, information om alternativ och dess motiv samt ett förslag till placering av ledningen.

Fältbesöket genomförs därefter, utan dröjsmål, tillsammans med en representant utsedd av Trafikverket på uppdrag av Väghållningsmyndigheten.

Ledningsägaren ska utge ersättning till Trafikverket för fältbesök i enlighet med § 9 ERSÄTTNING nedan.

§ 6 ARBETET

Före arbetenas påbörjande

Efter att tillstånd erhållits har både Trafikverket och Ledningsägaren rätt att påkalla syn före arbetenas påbörjande. Vid sådan syn ska bedömning av vägens och vägområdets skick kontrolleras och dokumenteras av Trafikverket och Ledningsägaren gemensamt.

Arbetets utförande

Trafikverket utövar den tillsyn under arbetets utförande som myndigheten anser nödvändig.

Ledningsägaren ska löpande hålla vägområdet avstädat på sådant sätt att det inte lämnas föremål, stenar och dylikt, som utgör fara för trafiken ur trafiksäkerhetssynpunkt eller som kan hindra Trafikverkets drift- och underhållsarbete som exempelvis snöröjning och slätteråtgärder. Vid brister i detta avseende ska Ledningsägaren anmodas vidta omedelbar rättelse. Om rättelse inte sker inom den tid situationen kräver kan Trafikverket åtgärda avstädningen på

Ledningsägarens bekostnad. Vid akut situation äger Trafikverket rätt att vidta åtgärd på Ledningsägarens bekostnad utan att Ledningsägaren fått möjlighet att vidta åtgärder.

Trafikverket bestämmer över vägområdets användning, och kan därmed tillfälligt neka en Ledningsägare tillträde till ett vägområde utan att ersättningskyldighet uppstår. Trafikverkets arbeten inom vägområdet har företräde framför Ledningsägarens, men arbetena ska i möjligaste mån samordnas.

När ledningsarbetet är utfört och vägområdet är återställt i det skick som det befann sig i före arbetets början ska Ledningsägaren snarast anmäla detta till Vägghållningsmyndigheten.

På uppdrag av Vägghållningsmyndigheten ska Trafikverket utse besiktningsman och, utan dröjsmål, kalla till besiktning. Om Ledningsägaren slutanmält enligt ovan och besiktning inte genomförs senast 6 månader efter anmälan, på grund av Vägghållningsmyndighetens underlåtenhet, anses arbetet godkänt. Detta gäller dock inte de fall lämplig årstid behöver inväntas för genomförande av besiktning eller vid felförläggning. Felförläggning är då ledningen visar sig ligga i annat läge än vad som anges i erhållet tillstånd.

Ledningsägaren är skyldig att avhjälpa fel som antecknas i besiktningsprotokollet. Om Ledningsägaren har synpunkter på besiktningsprotokollet ska dessa skriftligen lämnas senast en vecka efter att Ledningsägaren fått del av protokollet. Vardera Part äger rätt att påkalla ytterligare en besiktning. Den Part som påkallat den nya besiktningen ska även svara för kostnaden. Det ankommer på Parterna att gemensamt utse besiktningsman för den andra besiktningen.

Avhjälpande av fel som antecknats i besiktningsprotokollet ska ske utan dröjsmål och senast inom två månader räknat från det att Ledningsägaren fått del av besiktningsprotokollet, såvida inte lämplig årstid bör inväntas eller om Parterna överenskommit om annat. Om Ledningsägaren inte avhjälper fel inom den tid eller på det sätt som föreskrivs i besiktningsprotokollet får Trafikverket avhjälpa felet på Ledningsägarens bekostnad.

Trafikverket får under alla förhållanden åtgärda skador som innebär fara för trafikanterna och då Trafikverket bedömer att Ledningsägaren inte hinner åtgärda skadan inom den tid situationen kräver. Åtgärderna utförs då på Ledningsägarens bekostnad.

Efter arbetets avslutande

- *Inmätning*
Ledningsägaren ska utföra inmätning av ledningens koordinater, där verkligt utförande och läge framgår. Läget ska vara relaterat till såväl vägbanekant som rikets koordinatsystem samt uppfylla nödvändiga noggrannhetskrav.
- *Relationshandling avseende återställningsarbetet*
Handlingar från Ledningsägaren som beskriver verkligt utförande av återställningsarbetet. Sådana handlingar kan begäras in av Vägghållningsmyndigheten eller Trafikverket inför besiktning, eller vid senare tillfälle, för att kontrollera återställningen.
- *Ansvarstid*
Ledningsägaren svarar för fel som framträder inom fem år från godkänd besiktning och som anmälts till Ledningsägaren senast vid femårstidens utgång. Avhjälpan ska ske i enlighet med vad som anges ovan om avhjälpan under Arbetets utförande.

Efter fem år svarar Ledningsägaren endast för felförläggning, dvs där ledningen visar sig ligga i annat läge än vad som anges i erhållet tillstånd. Trafikverket kan vid felförläggning kalla till särskilt samråd.

§ 7 LEDNINGSANVISNING

Efter avslutat arbete ska Trafikverket och Vägghållningsmyndigheten kunna inhämta ledningsanvisning avseende ledningens läge via LEDNINGSKOLLEN.

Om Trafikverket avser att vidta vägåtgärder som kan medföra risk för skada på ledningen ska Trafikverket inhämta ledningsanvisning hos Ledningsägaren och/eller LEDNINGSKOLLEN. Ledningsägaren ska därvid utan oskäligt dröjsmål kostnadsfritt utföra utsättning eller motsvarande åtgärd som bedöms som tillräcklig.

Vid akuta behov, som exempelvis vid olyckor, ska Ledningsägaren utföra ledningsanvisning omgående. Ledningsägaren är därvid införstådd med att Trafikverket vid nu nämnda situationer inte alltid kan avvakta ledningsanvisning.

§ 8 FLYTT AV LEDNING

Ledningsägaren ska vid en permanent eller tillfällig ändring av vägen, eller annan åtgärd som är nödvändig för vägens bestånd, drift eller brukande, vidta de åtgärder som behövs för att den av Vaghållningsmyndigheten och/eller Trafikverket planerade åtgärden ska kunna genomföras.

Förutom vad som stadgats i föregående stycke gäller att Ledningsägaren ska, på Vaghållningsmyndighetens och/eller Trafikverkets begäran, flytta en ledning om denna medför en olägenhet.

Vaghållningsmyndigheten och/eller Trafikverket avgör om och när flyttning eller ändring ska ske. Om möjligt ska Ledningsägaren erbjudas ett nytt läge som motsvarar det gamla, med ett avtalsförhållande som motsvarar dessa allmänna bestämmelser. Ersättning ska inte tas ut för erbjudet nytt läge.

Ledningsägaren ska svara för kostnaderna för åtgärder enligt första och andra stycket. Om det däremot har vidtagits åtgärder för att flytta en ledning som korsar en väg ska Vaghållningsmyndigheten och/eller Trafikverket ersätta Ledningsägaren för denna kostnad, detta gäller inte för flyttning av stolpe, stag eller liknande anordning.

Ledningsägaren ska efter skriftlig begäran från Vaghållningsmyndigheten och/eller Trafikverket flytta ledningen inom angiven tid, såvida Parterna inte skriftligt överenskommer om annat. Om Ledningsägaren inte fullgör sin skyldighet får Trafikverket utföra arbetet på Ledningsägarens bekostnad.

Avseende svagströmsledningar gäller § 8 FLYTT AV LEDNING endast i den mån inte annat framgår av ellagens (1997:857) tvingande bestämmelser.

§ 9 ERSÄTTNING

Ledningsägaren ska utge ersättning till Trafikverket. Ersättningen baseras på att vägens livslängd förkortas även då förläggningen och återställandet i sig utförs enligt erhållet tillstånd.

Vägar

Ledningsägaren ska ersätta Trafikverket för ledning som nedlägges i vägområdet med ett engångsbelopp som uttas när arbetet är utfört. Trafikverket tar dock inte ut någon ersättning för ledningar som enbart korsar vägen.

Ersättningen baseras på årsdygnstrafiken (ÅDT) och placering i vägområdet. Årsdygnstrafiken framgår via den nationella vägdatabasen (NVDB) på Trafikverkets webbplats. Ersättningen i nedanstående tabell är i kronor per meter.

PLACERING I VÄGOMRÅDET	ÅDT 0-999	ÅDT 1000-1999	ÅDT 2000-
1. Ytterslänt	0	0	0
2. Dikesbotten/slänkfot	4.46	9.54	14.41
3. Innerslänt	14.84	31.80	48.03
4. I belagd väg	26.68	63.59	96.06
5. I grusväg	14.84		
6. I gång- och cykelväg	14.84		

Ovan angivna ersättningsbelopp regleras årligen enligt driftindex, basmånad januari 2020. Uppdatering sker varje år i februari månad, med början 2021, se bilaga C.

Broar

Grundersättning för bro är 5000 kr. Därutöver tillkommer ytterligare ersättning om bron är längre än 15 meter. Ersättningen räknas då ut enligt följande:

$5000 + 100(X - 15)$ kr, där X är bronns fria spännvidd i meter.

Fältbesök

Ledningsägaren ska, efter ett utfört fältbesök enligt § 5 FÄLTBESÖK, ersätta Trafikverket med ett belopp om 3 700 kr.

Ersättningen, beräknad utifrån de belopp som gällde vid dagen för ansökan, ska betalas efter faktura. Betalningen ska erläggas senast 30 dagar efter fakturans utställningsdatum.

När flera Ledningsägare samförlägger sina ledningar uttas endast en ersättning. Trafikverket fakturerar huvudförläggaren.

Trafikverket kan även ha rätt till ersättning i enlighet med §§ 8 FLYTT AV LEDNING och 10 SKADESTÅND.

§ 10 SKADESTÅND

Ledningsägarens ansvar

Ledningsägaren ansvarar fullt ut gentemot Trafikverket för all skada vid arbete i vägområdet, eventuella följdskador därav samt andra skador orsakade av ledningen. Om Trafikverket gentemot tredje man kan göras ansvarig för inträffade skador ska Ledningsägaren hålla Trafikverket skadeslös.

Trafikverkets ansvar

Trafikverket, eller den som Trafikverket anlitar för utförande av arbete inom vägområdet, ansvarar endast för skada som orsakas Ledningsägaren genom vårdslöshet. Ersättningsskyldigheten är då begränsad till 2 prisbasbelopp per skadetillfälle och ledning. I de fall det är fråga om grov vårdslöshet är ersättningsskyldigheten begränsad till 120 prisbasbelopp per skadetillfälle och ledning. Vid ett uppsåtligt agerande är ersättningsskyldigheten inte begränsad.

Om Trafikverket ombesörjer flytt av ledning i enlighet med § 8 FLYTT AV LEDNING är Trafikverket inte ansvarig för någon skada såvida inte Trafikverket, eller den som Trafikverket anlitar för utförande av arbetet, agerat grovt vårdslöst vid hanteringen av ledningen. Ersättningen i dessa fall uppgår dock maximalt till 10 prisbasbelopp.

Där Trafikverket, på grund av akuta behov, inte kunnat invänta ledningsanvisning ansvarar Trafikverket inte för någon skada som orsakats Ledningsägaren om Trafikverket vidtagit de åtgärder som den specifika situationen tillåter.

I samtliga fall då Ledningsägaren inte lämnat korrekt eller tillräcklig ledningsanvisning ansvarar Trafikverket inte för någon skada som orsakats Ledningsägaren.

Trafikverket är inte i något fall ansvarigt för skada som orsakats av markens beskaffenhet, grundvattenförändringar, tredje mans eller allmänhetens utnyttjande av markområdet eller liknande omständigheter utanför myndighetens kontroll.

§ 11 ÖVERLÅTELSE M.M.

Vid eventuell överlåtelse av sådan ledning vars förläggning helt eller delvis regleras enligt dessa allmänna bestämmelser förbinder sig Ledningsägaren att tillse att den nya ägaren påtar sig samma ansvar mot Väghållningsmyndigheten och Trafikverket som Ledningsägaren har. Väghållningsmyndigheten ska utan oskäligt dröjsmål underrättas om överlåtelsen, se bilaga D.

Om den nya ägaren inte påtar sig detta kvarstår Ledningsägarens ansvar fullt ut gentemot Väghållningsmyndigheten och Trafikverket.

§ 12 TVIST

Tvist ska i första hand lösas i samförstånd. Tvist, som inte kan lösas i samförstånd, ska avgöras enligt svensk rätt av allmän domstol.

§ 13 GILTIGHET

Vad som föreskrivs genom dessa allmänna bestämmelser gäller tills vidare med de begränsningar och justeringsmöjligheter som angivits särskilt.

§ 14 VÄGRÄTTENS UPPHÖRANDE

Om vägrätten upphör ska Ledningsägaren underrättas utan dröjsmål. Väghållningsmyndigheten och/eller Trafikverket ansvarar inte i något avseende för Ledningsägarens kostnader i samband med vägrättens upphörande.

§ 15 ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

Ändringar och tillägg till dessa allmänna bestämmelser ska upprättas skriftligen och undertecknas av båda Parter för att vara giltiga. Oaktat detta kan Trafikverket ändra bilaga B enligt § 4 UTFÖRANDETEKNISKA KRAV samt de publikationer denna bilaga hänvisar till, vilka blir gällande utan att båda Parter skriftligen accepterat förändringen. Innan förändring sker ska Trafikverkets förslag till ändring sändas till Ledningsägarnas branschföreträdare på remiss.

Vad som föreskrivs i denna handling får till ingen del inkräkta på myndigheternas hantering eller beslutanderätt som följer av dess karaktär av myndighetsutövande organ. Inte heller får bestämmelserna inkräkta på Ledningsägarens förekommande rätt till prövning av förvaltningsbeslut.

BILAGOR

Bilaga A – Definitioner

Bilaga B – Ledningsarbete inom det statliga vägområdet

Bilaga C – Aktuella ersättningsnivåer

Bilaga D – Blankett för anmälan av överlåtelse